

Tradiții de cromatică și grafemică, dezvoltate în ornamentul produselor de inspirație tradițională

Dr. Svetlana CANGAS, Alina TOCARCIUC, Elena FLOREA,
Universitatea Tehnică a Moldovei, Facultatea Textile și Poligrafie

Portul popular, produsele de cultură tradițională reflectă spiritul neamului, constituit prin milenii de istorie. Astfel, problema autenticității elementelor tradiționale, aplicate în domeniul produselor de inspirație tradițională, este una complicată, rămânând mereu actuală, desi este discutată în nenumărate rânduri.

Grafica ornamentului, de asemenea, s-a dezvoltat, s-a modificat și s-a îmbogățit în timp. La o analiză comparată a vestigiilor arheologice, datate preponderent din perioada Cucuteni, care se remarcă prin semele incizate pe statuete din lut, precum și prin cele conturate cu pastă albă sau colorată pe ulcioare și alte obiecte casnice, în raport cu grafica elementelor de decor, brodate sau aplicate pe produsele tradiționale, date cu sfârșitul sec. al XIX-lea – inc. sec. XX, ce se regăsesc în Muzele de Istorie și etnografie, sunt atestate deosebiri în unele aspecte de grafică ornamentală, rămânând, totuși, aproape constantă semantica și contextul.

Evoluția îndeletnicirilor, a posibilităților de dobândire și prelucrare a materiei prime, a coloranților și, în oarecare măsură, aderarea la credința creștină și modificarea sistemului de norme cultice s-a manifestat prin dezvoltarea caracterului grafic al elementelor de broderie, al elementelor de decor amplasat pe piesele de port popular, al mesajelor țesute pe covoare, păretare și alte produse de interior casnic.

Contradicția expresiei „Tradiții dezvoltate” se poate explica prin persistența în timp a legendelor neamului, transmise din tată în fiu, a conservării informației, a păstrării îndeletnicirilor de familie, a cunoștințelor referitoare la tehnologii și tehnici, ce permit dezvoltarea în sine, precum și prin procesul continuu de împrumuturi culturale reciproce și relații de schimb cu alte neamuri.

Analiza interpretărilor, referitoare la simbolul semnului grafic, corelate cu importanța amplasării zonelor de decor pe suprafața unui produs, precum și cu coordonatele geografice de regăsire produsului respectiv sunt deosebit de importante, pentru că denotă traseul de educație culturală și, uneori, oferă indicii de migrație a etniilor.

Atestarea caracteristicilor grafice comune a simbolurilor decorative, prezente în diverse domenii: port tradițional, obiecte de cult, de împodobire a casei etc. vor fi subiecte de discuție în comunicare.